СОФИЙСКА АДВОКАТСКА КОЛЕГИЯ
Изх. Рег. № 2573 / 23. 12. 2022 г.
Вх.№ от листа

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
48-мото НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ДО
КОМИСИЯ ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ КЪМ
48-мото НАРОДНО СЪБРАНИЕ

КОПИЕ:
ДО
ПАРЛАМЕНТАРНИТЕ ГРУПИ
В 48-мото НАРОДНО СЪБРАНИЕ

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

От

1. ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД – съдия Галина Захарова,
2. ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА ВЪРХОВЕН АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД – съдия Георги Чолаков, **и**
3. ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА СОФИЙСКА АДВОКАТСКА КОЛЕГИЯ – адв. Стефан Марчев

Относно:
Предприемане на действия за спешна законодателна промяна на разпоредбата на чл. 51 ГПК

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ,

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ,

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

Обръщаме се към Вас с общо предложение за предприемане на спешни мерки за законодателна промяна, насочена към промяна съдържанието на чл. 51 ГПК и отлагане действието на разпоредбата до 01.01.2024 г.

Съображенията, които ни мотивират да направим настоящото искане са следните:

1. Разпоредбата на чл. 51 ГПК *„Връчване на адвокат"*, в сегашната ѝ редакция, е въведена с § 9 от Закона за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс (ДВ, бр. 110 от 2020 г., в сила от 30.06.2021 г.), и влезе в сила на 30.06.2022 г.

Считано от 30.06.2022 г. връчването на адвокат е предвидено да се извършва чрез единния портал за електронно правосъдие или на всяко място, където той се намира по служба (чл. 51, ал. 1 ГПК).

По силата на препращащата разпоредба на чл. 144 АПК правилата на ГПК (включително и правилото на чл. 51 ГПК) намират съответно приложение и в административните производства.

2. Към настоящия момент в Единния портал за електронно правосъдие (ЕПЕП) не е създаден нарочен модул за електронно призоваване на адвокати, който да съответства на изискванията на Закона за съдебната власт и Наредба № 6 от 03.08.2017 г. за извършване на процесуални действия и удостоверителни изявления в електронна форма, като наред с това в ЕПЕП не са достъпни в цялост делата в електронен вид.

Това прави фактически невъзможно изпълнението на разпоредбата на чл. 51, ал. 1, предл. 1 ГПК – не е възможно връчването да се извършва надлежно чрез ЕПЕП, което налага връчването да се извършва по реда на чл. 51, ал. 1, предл. 2 ГПК – лично на адвоката и на всяко място, на което той се намира по служба.

Предвиденото в чл. 51 ГПК връчване на адвокат изключително чрез ЕПЕП (което е неприложимо към момента, макар разпоредбата да е в сила) значително затруднява развитието на съдебните производства, като затруднява достъпа до съд на страните по делата, доколкото всяка страна има право да избере на кой адвокат да се довери, дори той да няма регистрация в ЕПЕП.

3. Действащата редакция на разпоредбата влиза в противоречие и с останалите разпоредби на ГПК, относими към връчването на книжа по делата - чл. 38. ал.3 ГПК, предвиждащ възможност да се посочи адрес за връчване извън ЕПЕП, чл. 39 ГПК - уреждащ възможност за връчване на представител извън ЕПЕП (какъвто е и адвоката), чл. 40 ГПК - връчване на съдебен адресат извън ЕПЕП (отново това може да е адвокат), чл. 46 ГПК - уреждащ връчването на друго лице извън ЕПЕП, както и чл. 54 ГПК, уреждащ възможността да се поправи нередовното връчване.

Връчването на адвокат, уредено като извънреден (специален) способ за връчването само по отношение на адвокатите като професионални участници в съдебните производства, съчетано с липсата на ефективна и пълноценно работеща електронна система (ЕПЕП) за връчване на съобщения и книжа, която да осигурява и възможност за извършване на процесуални действия от самия адвокат в електронна форма, ограничава правото на защита на страната, ако нейният адвокат няма достъп по ЕПЕП било поради лични, било поради обективни причини, каквито са налице за всички адвокати поради липсата на надлежно изграден и работещ модул за връчване към момента.

4. Влизането в сила на 30.06.2022 г. на разпоредбата на чл. 51 ГПК в сегашната ѝ редакция, породи и друг проблем. Непрецизната формулировка и фактическата невъзможност за връчване чрез ЕПЕП, дава възможност за тълкуване, че на адвоката следва да се връчва само лично и че е изключена възможността на упълномощения адвокат да се връчва например чрез друго лице (колега, служител или пълнолетно лице от домашните му, ако кантората е на домашния адрес на адвоката).

Това не само затруднява фактическото връчване на адвокат, но поставя под съмнение и валидността на извършваните процесуални действия по огромен брой висящи съдебни производства, за които адвокатите след 30.06.2022 г. са били уведомени не лично (каквато е алтернативата на връчването чрез ЕПЕП по действащата редакция на чл. 51, ал. 1 ГПК), а чрез връчване на съобщението на друго лице, съгласно да получи съобщението, доколкото вече са налице оспорвания на валидността на връчването на адвокат, което не направено лично и в

съответствие с чл. 51, ал. 1, предл. 2 ГПК, а е връчено на друго лице. Това поставя под въпрос стабилността на всички съдебни актове, които се постановяват (и съответно съобщават чрез връчване на адвокат) в рамките на съдебните производства след 30.06.2022 г.

5. По изложените съображения се обръщаме към Вас с искане в законодателната програма на 48-мото Народно събрание, да бъде включена приоритетна промяна, която да прецизира разпоредбата на чл. 51 ГПК и да отложи влизането й в сила за определен период, през който да се създаде обективна възможност ЕПЕП да заработи в пълния си обем, включително чрез функциониращ модул за електронно връчване.

Промените са необходими за да може да се осигури стабилност и сигурност в съдебните производства и да не се поставя под съмнение валидността на връчванията, извършени на адвокат – каквито са огромния брой връчвания по дела, съответно да се гарантира правото на участие на страна, представлявана от адвокат, на когото надлежно да бъдат връчвани всички книжа по делото, без да се накърнява правото й на защита.

6. Конкретното предложение е за прецизиране на разпоредбата на чл. 51 ГПК и отлагане влизането й в сила, както следва:

6.1. Прецизиране на разпоредбата на чл. 51 ГПК, чрез изменение на ал. 1 и ал. 3 както следва:

„Чл. 51. (Изм. - ДВ, бр. 110 от 2020 г., в сила от 30.06.2022 г.) (1) Връчването на адвокат се извършва в кантората му или на място, където той се намира по служба, както и чрез единния портал за електронно правосъдие при условие, че същият изрично е заявил това по конкретното дело. Връчването в кантората може да се извърши на всяко лице, което сътрудничи на адвоката. При удостоверяване на връчването връчителят посочва името и качеството на получателя.

(2) (без промяна)

(3) Адвокатът не може да откаже получаване на съобщение на своя доверител, освен след оттегляне на пълномощното по реда на чл. 35, отказ от пълномощие по чл. 36, както и когато от пълномощното недвусмислено личи, че не

се отнася за инстанцията или производството, за които е уведомяването. Отказът се отбелязва в разписката и се удостоверява с подписа на връчителя, а когато връчването е осъществено чрез единния портал за електронно правосъдие, отказът на адвоката да приеме съобщението се заявява по електронен път в портала. Необоснованият отказ не засяга редовността на връчването.

6.2. Въвеждане на разпоредба, с която изрично се предвижда правните последици от всички действия по връчване на съдебни книжа, адресирани до адвокат, упълномощен да осъществява процесуално представителство по ГПК, извършени след 30.06.2022 г., да се запазват.

Разпоредбата може да има характер на преходно правило към закона, изменящ чл. 51 ГПК, като има следното примерно съдържание: *„§ ... За периода от 30.06.2022 г. до влизане в сила на този закон* (закона за изменение на чл. 51 ГПК в предлагания по-горе смисъл – бел.н.), *извършените процесуални действия по връчване на адвокат запазват своето действие."*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ,

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ,

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

Значимостта на проблема и спешната нужда от разрешаването му чрез законодателна промяна, е мотивирала в Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт, обявен вчера, 22.12.2022 г. за обществено обсъждане в портала strategy.bg от Министъра на правосъдието (Портал за обществени консултации (strategy.bg)), да бъде включено и предложение за изменение на чл. 51 ГПК (§ 21. т. 8 от Законопроекта, обявен за обществено обсъждане) в следния смисъл:

Чл. 51. (1) Връчването на адвокат става лично в неговата кантора или на всяко място, където той се намира по служба. Връчването в кантората

може да се извърши на всяко лице, което работи или сътрудничи на адвоката. При удостоверяване на връчването връчителят посочва името и качеството на получателя.

(2) Когато в адвокатската кантора не може да бъде намерено лице, което да получи съобщението, връчителят залепва уведомление по чл. 47, ал. 1. Второ уведомление не се залепва.

(3) Адвокатът не може да откаже получаването на съобщението на своя доверител, освен след оттегляне на пълномощното по реда на чл. 35, отказ от пълномощие по чл. 36, както и когато от пълномощното недвусмислено личи, че не се отнася за инстанцията, за която е призоваването. Отказът на адвоката да приеме съобщението се отбелязва в разписката и се удостоверява с подписа на връчителя. Отказът не засяга редовността на връчването.

(4) Връчването на адвокат може да се извърши и само електронно на посочен електронен адрес за връчване по реда на чл. 38, ал. 2.

Предлаганата от Министъра на правосъдието редакция на чл. 51 ГПК е в състояние да разреши поставените проблеми, но технологичното време, необходимо за обществено обсъждане на законопроекта, съобразяване на изразените становища, внасянето на законопроекта в Народното събрание и спазването на конституционната процедура по обсъждане и гласуване на законопроекта ще удължи периода на правна несигурност и нестабилност, което намираме за напълно несъвместимо с изискването за достъп до съд и гарантирано право на защита чрез адвокат във всички съдебни производства.

Поради това считаме, че следва приоритетно в законодателната програма на 48-мото Народно събрание да бъдат включени действия за законодателна промяна на чл. 51 ГПК.

Предлаганите промени могат да бъдат внесени от Народни представители и/или Парламентарни групи в съответствие с приложимите правила на Правилника за организацията и дейността на Народното събрание – било като самостоятелен законопроект за промяна в ГПК, като се отчита спешността и важността на проблема, било като част от вече внесен законопроект за изменение и допълнение на ГПК.

В 48-мото Народно събрание понастоящем е внесен законопроект за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс – № 48-254-01-35, (48-254-01-35.pdf (parliament.bg)), приет на първо гласуване в Комисията по правни въпроси на 07.12.2022 г. Основната цел на внесения ЗИДГПК № 48-254-01-35 е ускоряване на правосъдието и улесняване на достъпа на гражданите и бизнеса до съд чрез създаване на правила за електронизация на заповедното производство, като законопроектът предвижда всички процесуални действия в заповедното производство, да се извършват чрез Единния портал за електронно правосъдие. В рамките на тази цел на ЗИДГПК № 48-254-01-35, е възможно да бъде предложена и промяната в чл. 51 ГПК, доколкото връчването на актове в заповедното производство на упълномощен адвокат също следва да се извършва по общите правила и в частност по реда на чл. 51 ГПК.

Изразяваме готовност в допълнение на предложеното, наши представители да участват в обсъждането и формулирането на окончателните редакции на разпоредбата на чл. 51 ГПК и преходно правило, валидиращо извършените след 30.06.2022 г. действия по връчване на адвокат.

С уважение.

.....

ГАЛИНА ЗАХАРОВА,
Председател на
Върховен касационен съд

.....

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ,
Председател на
Върховен Административен съд

.....

Стефан Марчев,
Председател на
Софийска адвокатска колегия